

Pedagoško-andragoške osnove

Ljubljana, 18. 2. 2017

Nuša Božičnik, uni. dipl. prof. slovenskega jezika

Učenje

- ▶ Učenje je vsaka sprememba v vedenju, informiranosti, znanju, razumevanju, stališčih, spretnostih ali zmožnostih, ki je trajna in ki je ne moremo pripisati fizični rasti ali razvoju podedovanih vedenjskih vzorcev (*UNESCO*)

Učne oblike in metode

Učne oblike so organizacijske osnove izobraževana, s katerimi urejamo odnose in vloge predavateljev in poslušalcev.

1. Frontalno učenje:

- ▶ predavatelj komunicira z vsemi poslušalci,
- ▶ ima pregled nad vsemi,
- ▶ izvajamo za večje število kandidatov,
- ▶ pasivnost posameznikov - poslušanje

(spoznavanje rib, pravila ribolova, ribolovne tehnike, itd.)

Razlaga mora bit:

- ▶ **dojemljiva** – mentor mora govoriti glasno, jasno, razločno, uporabljati znane besede in izraze;
- ▶ **prirejena vsebini** – ujemati se mora z vsebino;
- ▶ **pravilno grajena** – dobra delitev vsebine;
- ▶ **živahna** – dinamična, učni cilj vzbuja zanimanje.

2. Skupinsko učenje:

- ▶ najprimernejše so skupine od 4 do 7 članov,
- ▶ skupina naj ima vodjo, ki obvlada delo v skupini,
- ▶ na velikost skupine vpliva starost, interes, čas, pripravljenost za delo,
- ▶ lahko jih oblikuje mentor ali pa kandidati sami,
- ▶ delo je lahko istovrstno, raznovrstno,
- ▶ pomembna je komunikacija in sodelovanje,
- ▶ najpomembnejši so medsebojni odnosi, zaupanje, varnost, čustvena podpora, skrb, zabava, pozitivno ozračje, enakopravnost.

- ▶ konflikti so priložnost, da se naučijo nečesa novega o medsebojnih odnosih in strpnosti,
- ▶ mentor je tisti, ki vodi in povezuje, pomaga razreševati konflikte, ki uči

3. Individualno učenje:

- Mentor je v vlogi svetovalca, ki nudi kandidatom pomoč,
- usmerja k samostojnemu učenju, raziskovanju,
- aktivnosti iskanja, odkrivanja, oblikovanja, posredovanja, sprejemanja in uporabe znanja,
- razvija človekove intelektualne in osebnostne lastnosti.

4. Delo v dvojicah

- ▶ Primerno za pridobivanje novega znanja, za utrjevanje, ponavljanje, za izdelavo različnih izdelkov, za medsebojno pomoč
- ▶ Dvojice lahko določi mentor ali pa se oblikujejo spontano
- ▶ Dvojice naj slonijo na skupnem interesu, načinu dela, dobrih medsebojnih odnosih
- ▶ Mentor ustvarja oz. razvija pogoje za uspešno samostojno delo ali pa za skupinsko delo.

NALOGE MENTORJA

- ▶ Vodi in izvaja izobraževalni proces
- ▶ Usmerja, spodbuja, vodi izobraževanje, analizira, ocenjuje znanje in napredek
- ▶ Načrtuje, pripravlja, usmerja, spodbuja in sproti prireja aktivnosti
- ▶ Sodeluje z drugimi mentorji, ribiči

Sestavine interakcije mentor-učenec

Mentorjevo reagiranje:

- sprejema čustva,
- hvali in spodbuja,
- sprejema ali uporabi idejo.

Mentorjeva iniciativa:

- zastavlja vprašanja,
- razlaga,
- daje navodila,
- kritizira, se sklicuje na avtoriteto

Reagiranje kandidatov:

- Odgovarjajo na vprašanja

Iniciativa kandidatov:

- Dajejo samostojne izjave, prispevajo svoje ideje

▶ Integriteta

(celovitost, skladnost, pristnost, poštenost, verodostojnost),

▶ empatija

(sposobnost zaznavanja čustev druge osebe),

▶ dostojanstvo,

▶ strpnost,

▶ čustvena toplina,

▶ sodelovanje,

▶ individualizacija,

▶ profesionalnost.

Glavne kvalitete
dobrega mentorja

Metode so racionalne poti za doseganje ciljev, sestavine ciljev, pomoč kandidatom s strani mentorja, ravnovesje.

- ▶ zanje se mentor odloča samostojno, upošteva tudi sebe

 - ↳ da jih obvlada, uspešno vodi

- ▶ mentor mora dobro poznati kandidate – njihove lastnosti, pričakovanja, spretnosti, interese

- ▶ Na izbiro vplivajo zastavljeni cilji, vsebina, posamezniki.

Didaktična načela

Vsak izobraževalni proces je potrebno vedno znova oblikovati in pripraviti.

Pri tem so nam v pomoč didaktična načela.

Za vas sta pomembni naslednji načeli:

Načelo primernosti, sistematičnosti in postopnosti

Prepletajo se trije pomembni vidiki :

primernost,

postopnost,

sistematičnost

-
- A dark grey arrow points to the right from the left edge of the slide. Several thin, light blue lines curve downwards from the arrow's tip towards the bottom left corner of the slide.
- ▶ Mentor mora upoštevati telesne in duševne zmožnosti,
 - ▶ voditi jih mora k novim znanjem, spretnostim in navadam,
 - ▶ učna vsebina mora biti prilagojena tako, da jo posamezniki razumejo,
 - ▶ prehajati je treba iz znanega k neznanemu, od lažjega k težjemu,
 - ▶ skrbeti mora, da imajo vsebine, ki jih obravnavajo, nek red oz. zaporedje (urejenost).

Načelo individualizacije in diferenciacije

- ▶ Vsak posameznik je individuum, zato je potrebno upoštevati njihove individualne sposobnosti
- ▶ Individualizacijo povezuje tudi socializacija
- ▶ razvoj človekove skupnostne, socialne komponente
- ▶ Diferenciacija se pojavi pri vadenju, ponavljanju, preverjanju in utrjevanju

Individualizacija ----- socializacija ----- diferenciacija

človek je

človek je

prilagoditev

individuum

skupnostno bitje

različnosti

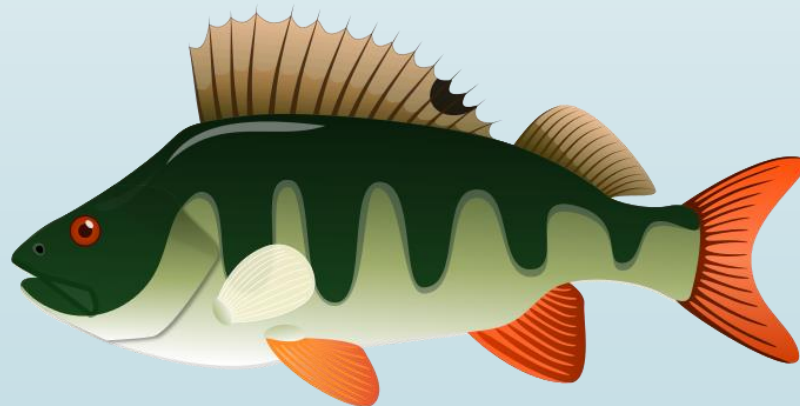
Motivacija

Glavne sestavine motiviranega vedenja so: povečano delovanje energije, vztrajnost, moč in učinkovitost vedenja, usmerjenost k cilju, spreminjanje vedenja.

Mentorji lahko močno vplivajo na motivacijo z odpravo stresa, dajanjem pozitivnih povratnih informacij in vpeljevanjem novosti.

Preden boste pričeli z mentorstvom in poučevanjem se vprašajte:

- Kako boste vedeli, kaj poučevati?
- Kako boste na koncu vedeli, da ste uspešni?
- Katero strokovno literaturo ste prebrali?
- Kako boste iz leta v leto izpopolnjevali svojo tehniko poučevanja?

Priprava teme in izvedba učne ure

- Pregledamo literatura,
- izluščimo bistvo,
- zanimivosti,
- predstavimo tematiko,
- znati moramo odgovoriti na vprašanja – če ne, odgovorimo naslednjič.

**Hvala za pozornost
in dober prijem!**

